

Jefferson Doktor Empati Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Jefferson Doktor Empati Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24067>

Özet

Jefferson Doktor Empati Ölçeği (JDEÖ), orijinal olarak Hojat ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve tıp alanındaki öğrencilerin ve profesyonellerin empati düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu giriş, ölçeğin öğrenci versiyonunun Türkçe adaptasyon çalışması temel almaktadır. Ölçeğin temel amacı, hekim-hasta ilişkisinde kritik bir rol oynayan bilişsel empatiyi değerlendirmektir.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Şpek Gönüllü ve Derya Öztuna tarafından 2012 yılında gerçekleştirilmiş olup, tıp fakültesi öğrencilerinin empati yeteneklerini kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmeye olanak tanımıştır. Bu adaptasyon, sağlık eğitiminin kalitesini artırmak ve öğrencilerin mesleki gelişimlerini desteklemek açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Jefferson Doktor Empati Ölçeği, Empati, Doktor-Hasta ilişkisi, Tıp Eğitimi, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Tıp Öğrencisi.

Yazarlar

Şpek Gönüllü, Derya Öztuna (Uyarlayan Yazarlar)

Amaç

Jefferson Doktor Empati Ölçeği'nin temel amacı, sağlık profesyonellerinin ve tıp öğrencilerinin bilişsel ve duyuşsal empati becerilerini, özellikle hasta bakım bağlamında değerlendirmektir. Ölçek, hekimin hastanın deneyimlerini ve duygularını anlama yeteneğini, yani bilişsel empati becerisini hedef alır.

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin tıp eğitimi alanındaki Türk öğrencileri arasında geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini göstermeyi amaçlamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki tıp fakültelerinde empati eğitiminin etkinliği ölçülebilir hale gelmiştir.

Yapı

Ölçek, empatiyi tek bir genel yapı olarak değil, ayrı ayrı olarak bilişsel bir yapı olarak ele alır. Bilişsel empati, bir hekimin hastanın bakış açısını anlama ve bu anlayışı tedavi sürecine dahil etme becerisini ifade eder. Ölçek, genellikle üç temel faktör etrafında toplanan maddelerden oluşur:

Bakış Açısı Alma (Perspective Taking): Hastanın duygularını ve deneyimlerini kendi

penceresinden görme yeteneği.

Şefkatli Bakım (Compassionate Care): Hastanın acısına karşı hassasiyet gösterme ve uygun tepkiler verme.

Hastanın Ayakkabılarına Girme (Standing in the Patient's Shoes): Hastanın durumunu hayal etme ve anlama çabası.

Geçerlik

Gönüllü ve Öztuna (2012) tarafından yapılan Türkçe adaptasyon çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla doğrulayıcı ve açıklayıcı faktör analizi (Factor Analysis) yöntemleri kullanılmıştır. Orijinal JSPE'nin yapısal modelinin Türk örnekleminde de büyük ölçüde korunduğu tespit edilmiştir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlamak için çeviri ve geri çeviri süreçlerini titizlikle uygulamıştır. Bu süreçler, ölçeğin Türk toplum örneğinde ölçütünü yapının, orijinal ölçeğin ölçütünü yapı ile aynı olduğunu desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık analizi (Internal Consistency) ile değerlendirilmiştir. Türkçe adaptasyon çalışmasında, ölçeğin genel puanının yüksek bir iç tutarlılık katsayısına (Cronbach's Alpha) sahip olduğu bildirilmiştir. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Yüksek güvenilirlik değerleri, Jefferson Doktor Empati Ölçeği'nin Türk toplum örneği arasında empati düzeylerini stabil ve hatasız bir şekilde ölçebildiğini kanıtlamaktadır. Güvenilirlik sonuçları, ölçeğin akademik araştırmalarda ve eğitim değerlendirmelerinde kullanılabilirliğini pekiştirmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe adaptasyon çalışmasında gerçekleştirilen Faktör Analizi, orijinal ölçeğin üç faktörlü yapısının destekler nitelikte bulgular sunmuştur. Bu faktörler, empati yapısının farklı bileşenlerini temsil etmektedir: Bakış Açısı Alma, Şefkatli Bakım ve Hastanın Durumunu Anlama.

Bu faktör yapısının doğrulanması, Jefferson Ölçeği'nin yalnızca genel bir empati puanı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda empati yeteneğinin alt boyutları hakkında da detaylı bilgi sunduğunu göstermektedir. Bu, toplum eğitimcileri için öğrencilerin gelişim alanlarını belirlemede önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Araç Bilgileri

Test Çeşidi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçek, genellikle 7 noktalı Likert Ölçeği kullanır (1 = Kesinlikle Katılmıyorum; 7 = Kesinlikle Katılıyorum). Bazı maddeler ters puanlanmaktadır.

Maddeler: 20 Madde (Öğrenci Versiyonu)

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal), ve birçok diğer dil.

Hedef Popülasyon Grubu: Tıp Öğrencileri (Uyarlama çalışması için).

Yaş Grubu: Üniversite öğrencisi yaş grubu (genellikle 18-25).

Popülasyon Detayları: Tıp fakültelerinin farklı sınıflarından öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımlar, her bir ifadeye ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Empati, Likert Ölçeği, Çı Tutarlılık, JSPE, Tıp Etiği, Duyarlılık, Faktör Yapısı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Şpek Gönüllü

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: zipgonullu@yahoo.com

Yayın Adresi: Şpek Gönüllü'nün adaptasyon çalışması yayınlandığı tarihteki kurumsal adresi (Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi). Güncel iletişim için e-posta adresi tercih edilmelidir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçeğin orijinal geliştiricileri olan Jefferson Medical College'daki araştırmacılardan izin alınması gerekmektedir. Türkçe adaptasyonun kullanımı için sorumlu yazar Şpek Gönüllü ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya kurumsal kullanım için ücret veya lisanslama gerekebilir.

Test Yılı (Adaptasyon): 2012

Kaynaklar

Gönüllü, ?., & Öztuna, D. (2012). A Turkish adaptation of the student Version of the Jefferson Scale of Physician Empathy. *Marmara Medical Journal*, 25(2), 87-92.

Makalenin tam metnine a?adaki ba?lant?dan eri?ilebilir: uv.t.ulakbim.gov.tr

Orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: jefferson-doktor-empati-olcegi-toad.pdf

Jefferson Doktor Empati Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kayna?ın orijinal içeriğinde do?rudan listelenmemiştir. Maddeler, yukarıda referans? verilen Gönüllü ve Öztuna (2012) makalesinin eklerinde veya PDF dosyas?nda (jefferson-doktor-empati-olcegi-toad.pdf) bulunabilir. Kullanım için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

(Orijinal kaynakta ölçek maddeleri bulunmadığı için buraya eklenmemiştir.)